Näyttelypalkkiomalli: työryhmän ehdotus ja mallin tulevaisuus

Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston kuuleminen 27.10.2021

Puheenjohtaja **Teemu Mäki**, Suomen Taiteilijaseura

Ma. toimitusjohtaja **Leena Tokila**, Suomen museoliitto

Toiminnanjohtaja **Salla Heinänen**, Ornamo

Suomen Taiteilijaseura

ORNAMO

SUOMEN MUSEOLIITTO
FINLANDS MUSEIFÖRBUND
FINNISH MUSEUMS ASSOCIATION

Näyttelypalkkio on korvaus taiteilijalle museonäyttelyn eteen tehdystä työstä

- Näyttelyn suunnittelu ja tuotanto
- Ripustus ja purku
- Oheisohjelma: opastukset, yleisötilaisuudet
- Näyttelyjulkaisun laadinta

Eri asia kuin tekijänoikeuslain mukainen näyttelykorvaus teosten julkisesta esittämisestä.

Näyttelypalkkiomallia on valmisteltu Suomessa huolellisesti ja pitkään kansainvälisiä vertailukohtia hyödyntäen.

Vuonna 2015 opetus- ja kulttuuriministeriössä käynnistettiin selvitys taidenäyttelyiden korvaus- ja sopimuskäytännöistä. Sen pohjalta toteutettiin vuosina 2017–2019 näyttelypalkkioiden erityisavustuskokeilu museoille. Kokeilun tulokset arvioitiin vaikutusarvioinnissa positiivisiksi.

Näyttelypalkkiomalli sai eduskunnan joululahjarahoista 1 M€ vuodelle 2021 ja nyt kehyksestä 1 M€ vuoden 2022 TA:ssa.

Suomen Taiteilijaseura

ORNAMO

SUOMEN MUSEOLIITTO
FINLANDS MUSEIFÖRBUND
FINNISH MUSEUMS ASSOCIATION

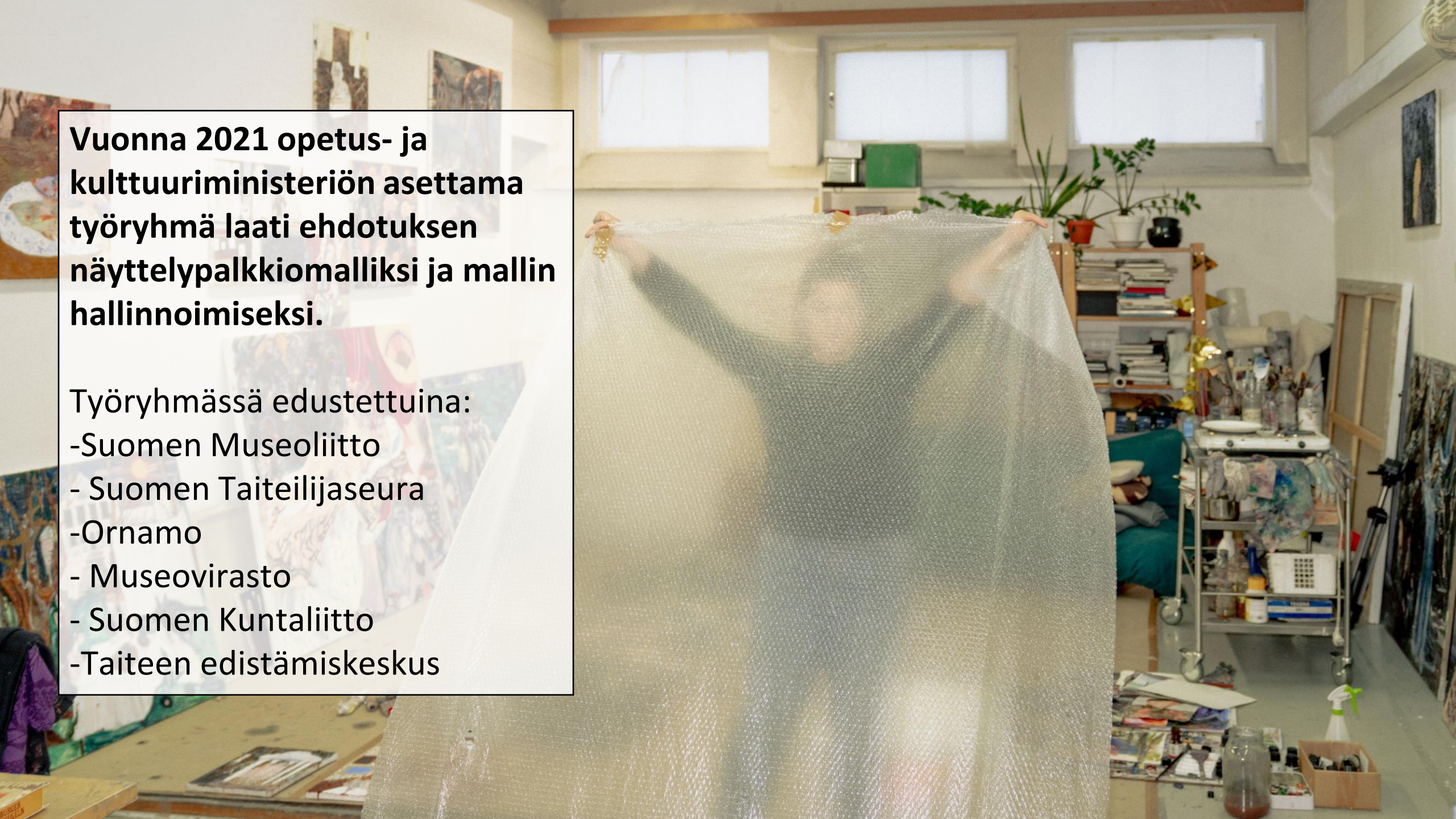

Vuonna 2021 opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä laati ehdotuksen näyttelypalkkiomalliksi ja mallin hallinnoimiseksi.

Työryhmässä edustettuina:
-Suomen Museoliitto
- Suomen Taiteilijaseura
-Ornamo
- Museovirasto
- Suomen Kuntaliitto
-Taiteen edistämiskeskus

Työryhmä esittää, että Suomessa otetaan käyttöön näyttelypalkkiomalli, joka koostuu kolmesta osasta:

Kiinteä perusosa = taiteilijan näyttelyyn liittyvä työ, kuten näyttelyn suunnittelu ja ripustus

Lisäosa = varsinaisen näyttelytyön ulkopuolelle jäävä toiminta, esim. taiteilijaluennot ja keskustelutilaisuudet

Muut työt = näyttelykohtaisesti erikseen sovittavat työt, joita ei ole yleisellä tasolla mahdollista määritellä, esimerkiksi teosten poikkeavat installoinnit.

Malli sisältää euromääräiset suosituspalkkiot.

Suomen Taiteilijaseura

ORNAMO

SUOMEN MUSEOLIITTO
FINLANDS MUSEIFÖRBUND
FINNISH MUSEUMS ASSOCIATION

Näyttelyyn osallistuvien taiteilijoiden määrä. Hinnat = € / osallistuva taiteilija	Pienet näyttelytilat, alle 200 m²	Keskisuuret näyttelytilat 200–400 m²	Suuret näyttelytilat, yli 400 m²
10 taiteilijaa tai yli	500 €	750 €	1 000 €
9 taiteilijaa	600 €	900 €	1 200 €
8 taiteilijaa	700 €	1 050 €	1 400 €
7 taiteilijaa	800 €	1 200 €	1 600 €
6 taiteilijaa	900 €	1 350 €	1 800 €
5 taiteilijaa	1 000 €	1 500 €	2 000 €
4 taiteilijaa	1 500 €	2 250 €	3 000 €
3 taiteilijaa	2 500 €	3 750 €	5 000 €
2 taiteilijaa	3 500 €	5 250 €	7 000 €
yksityisnäyttely	5 000 €	7 500 €	10 000 €

Kuva: näyttelypalkkiotyöryhmän esitys kiinteän perusosan palkkiosuosituksiksi

Työryhmän mukaan näyttelypalkkiojärjestelmän vakiinnuttaminen edellyttää pysyvää lisärahoitusta.

Suomen Taiteilijaseura, Suomen museoliitto ja Ornamo pitävät esitettyä mallia hyvänä ja osuvasti tavoitteisiin vastaavana.

Työryhmän esittämällä näyttelypalkkiomallilla olisi niin taiteilijoiden toimeentuloa kuin koko visuaalisen alan **rakenteita kohentava vaikutus**.

Jotta positiiviset kerrannaisvaikutukset pääsevät syntymään, on mallin oltava luonteeltaan **vakituinen, ennustettava ja ennakoitava**.

Suomen Taiteilijaseura

ORNAMO

SUOMEN MUSEOLIITTO
FINLANDS MUSEIFÖRBUND
FINNISH MUSEUMS ASSOCIATION

Näyttelypalkkioiden tulevaisuus

- Työryhmän mukaan mallin piiriin tulisi kuulua **museoiden lisäksi** näyttelyjärjestäjät, jotka saavat merkittävää toiminta-avustusta Taiteen edistämiskeskukselta.

- Työryhmä esittää, että **näyttelypalkkiomalli ulotettaisiin museoiden ja gallerioiden lisäksi myös muihin valtionavustusta saaviin toimijoihin**, kuten festivaaleihin sekä soveltuvin osin toimijoihin, jotka eivät saa toimintaansa merkittävää valtion rahoitusta.

Kiitos!

Yhteystiedot

Puheenjohtaja **Teemu Mäki**, Suomen Taiteilijaseura
teemu.maki@artists.fi

Ma. toimitusjohtaja **Leena Tokila**, Suomen museoliitto
leena.tokila@museoliitto.fi

Toiminnanjohtaja **Salla Heinänen**, Ornamo
salla.heinanen@ornamo.fi

Suomen Taiteilijaseura

ORNAMO

SUOMEN MUSEOLIITTO
FINLANDS MUSEIFÖRBUND
FINNISH MUSEUMS ASSOCIATION

Kuvat: Jussi Puikkonen